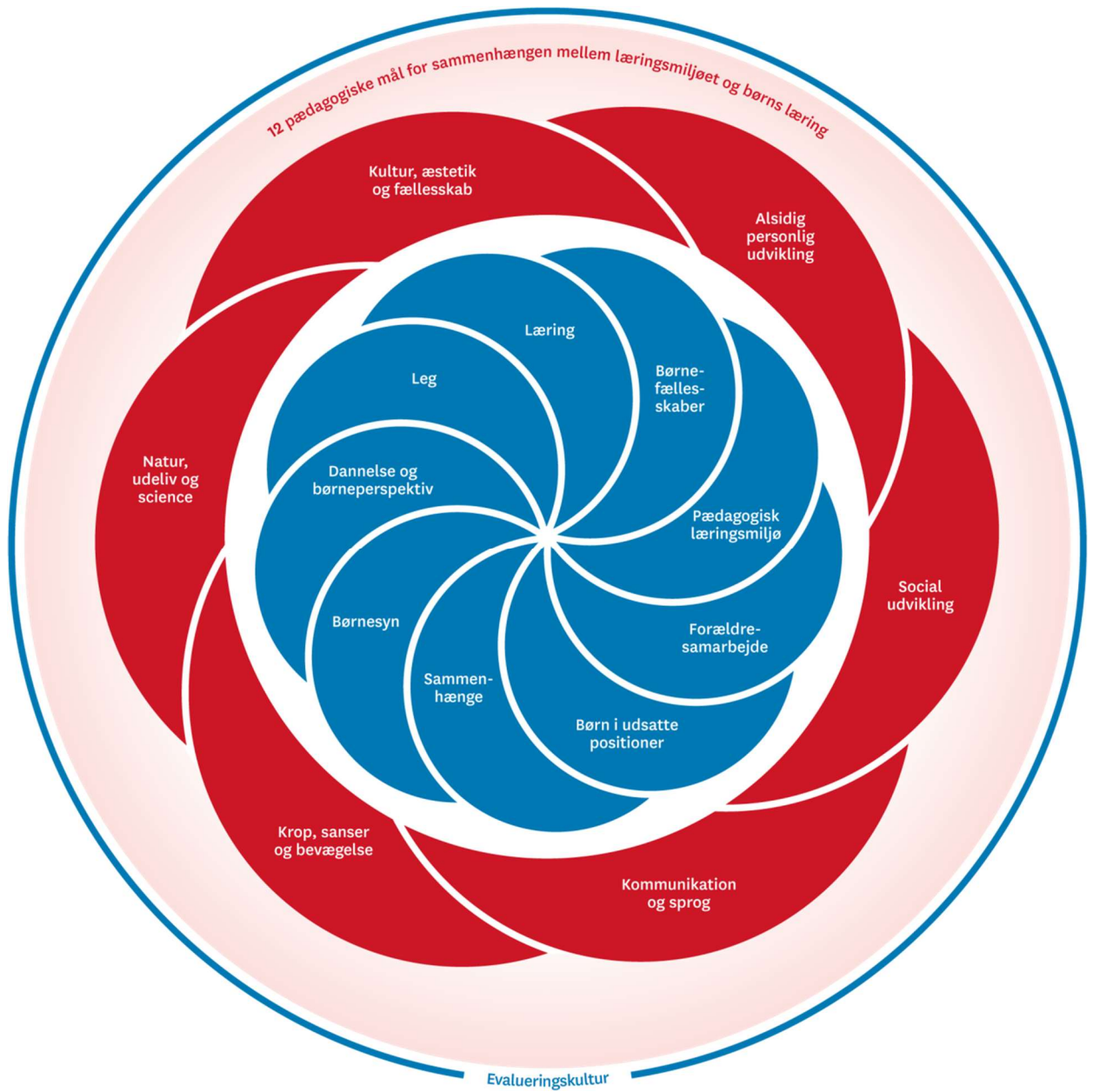

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Hundredmeterskoven 2023-2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Vi er en institution med over 40 års historie, som bor i nybyggede faciliteter fra 1999 tæt ved stranden, kløvermarken og Lergravsparken. Institutionen er bygget i 1 plan med 3 sammenhængen ende stuer, som hver har adgang til en legeplads. Det er muligt at bevæge sig fra den ene legeplads til den anden. På forside af huset har vi en stor fælleslegeplads. Vi har et selvstændigt fællesrum indendørs der ligger væk fra stuerne. Vi har et værksted, naturværksted, boldbane og et væksthus.

Stuerne har navne efter Dyrene i den klassiske historie om Peter Plys. Tiger, Ugle, Grisling, Kængu, Plys og Æsel.

Historien fortæller om det særlige venskab mellem dyr. Hvordan de respekterer hinanden for deres forskellighed, og hjælper hinanden med deres besværligheder. Peter Plys er en lille bjørn med store tanker som undrer sig og stiller filosofiske spørgsmål. Sådan tænker vi et børneliv.

Kost/madordning.

Målet er at børn bevarer glæden og nysgerrigheden ved at spise, og oplever måltidet som en ramme for social samvær. Gennem dialog, lærer barnet om sundhed, og får kendskab til råvarer.

Vi har produktionskøkken og maden bliver produceret fra råvarer. Vi får varer fra en økologisk leverandør. Børnene får frokost og eftermiddagsmad fra køkkenet. Maden varierer med kød/fisk/vegetar/grød/rugbrød og pålæg. Vi tager i det daglige hensyn til særlige kostvaner, hvis ikke de har betydning for barnets almene helbred. Hvis barnet skal på diæt, skal vi have lægedokumentation for dette. Vi tager gerne på tur med madpakker, og disse bliver ligeledes produceret fra vores eget køkken.

Forældresamarbejde Når barnet starter hos os, er indkøringen en tid til at skabe tillid og tryghed. Vores samarbejde med forældrene er bygget på respekt for den enkelte families livsverden, åben dialog, fortro- lighed og tillid. Barnets udvikling er et fælles ansvar, når barnet er hos os. Den daglige samtale er et red- skab. Vi dokumenterer gerne vores arbejde og barnets hverdag, vi forventer at forældrene er nysgerrige på denne. Vi har et forældreråd, der arbejder under den fælles forældrebestyrelse i klyngen. Forældrerådet deltager i debat og vidensdeling om den daglige pædagogik muligheder og perspektiver. I forældrerådet er repræsentanter fra både personale, forældre og ledelse.

I Københavns kommune er alle dagtilbud organiseret i klynger, og Hundredemeterskoven er en del af klynge H på Amager, som består af 6 institutioner. Klynge H har et tæt samarbejde, hvor vi inspirerer hinanden. Vi har et lederfælleskab, hvor vi følger med i hinandens praksis og hjælper hinanden, hvis der er behov for det. På den måde skaber vi gode rammer for et meningsfyldt arbejdsliv for vores medarbejdere. Vi ved nemlig, at når de voksne trives, så giver de meget mere til dem, vi er her for – nemlig børnene. I dagligdagen henter vi inspiration og ny viden i de forskellige netværk, vi har på tværs i klyngen.

Pædagogisk grundlag i Klynge H.

Vi har i klyngen udarbejdet et fælles pædagogisk grundlag, så vi kan sikre lige muligheder for alle børn i klyngen.

I Klynge H er vores børnesyn i overensstemmelse med vores menneskesyn, og drejer sig om den måde vi møder børn, forældre og hinanden på. Vi mener at alle har gode intentioner bag deres handlinger, og skal mødes med det udgangspunkt, at vi ønsker at forstå. Når man tager det udgangspunkt, bliver man undersøgende fremfor dømmende, og via forståelsen kommer anerkendelsen, og dermed følelsen af at blive set og hørt. Dette danner grundlag for opbygningen og den videre udvikling af identitet, at blive defineret positivt, og dermed at fortsætte med at have et godt selvbillede. I Klynge H har det at være barn en værdi i sig selv. Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo, hvilket er med til at understøtte *lige muligheder for alle børn*.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi lytter lige så meget som vi taler
- ◇ Vi spørger og prøver at forstå
- ◇ Vi guider børnene og skælder ikke ud
- ◇ Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone, og møder barnet med positive krav og forventninger

Dannelse og børneperspektiv

Hvis vi vil danne borgere, som føler sig kompetente til at deltage i samfundet, skal vi starte tidligt. Deltagelse, og det at blive lyttet til, er en vigtig del af børns individuelle og demokratiske dannelse. En væsentlig del af børns rettigheder er at blive hørt og behandlet som ligeværdige borgere. I Klynge H

inviterer vi børnene til at være aktivt deltagende og gennem medbestemmelse og medansvar giver vi dem en forståelse for, og oplevelse af, at være en del af demokratiske fællesskaber.

I praksis betyder det at:

- ◇ De voksne har ansvaret for at skabe rammerne, og at børnene oplever voksne der lytter og interesserer sig for deres perspektiv
- ◇ Børnene inddrages i beslutninger omkring deres hverdag. De mindste børn får betingede valg og større børn får friere valg
- ◇ Børnene har ret til at bestemme om de vil sove - vi bestemmer om de skal hvile sig
- ◇ Børnene har ret til at bestemme hvad de vil spise - vi bestemmer hvad der er at vælge imellem
- ◇ Børnene i løbet af dagen bestemmer hvad de vil lege med - vi giver dem mulighederne
- ◇ Børnene overvejende selv bestemmer hvem de vil lege med - vi støtter og vejleder med muligheder og hjælper med, at der tilbydes lege for alle børn.

Leg

Når vi mennesker skal lære, er en vigtig forudsætning at vi kan lege. Det er ret basalt gennem legen at læringen sker. At kunne afprøve noget nyt. At opstille "hvis vi nu siger at" "kan vi så".

I Klynge H ser vi legen som en helt central del af dagligdagen, og uanset hvilke vokseninitierede aktiviteter der sættes i gang, er det altid med udgangspunkt i en legende tilgang. Barnets leg er basal for barnets udvikling og egen meningsdannelse. I legen skaber børn en verden af mening og værdier, og deler herigennem livsverdener med andre børn. I legen sker konstante forhandlinger, hvor reglerne hele tiden bliver genforhandlet og aftalt. Leg karakteriseres af fantasi, spænding, lyst og engagement, hvor kreativitet, sprog og kropslige udtryk er flettet ind i hinanden. Legen er central

for udvikling af sprog og kompetencer – og derved nødvendig for børns læring, kreativitet og evne til at skabe. Leg og læring er for barnet en helhed og ikke noget, der kan skelnes imellem eller adskilles.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi leger med børnene så de lærer at lege
- ◇ Vi planlægger målrettede vokseninitierede aktiviteter med udgangspunkt i leg
- ◇ Vi har indrettet os med beskyttede legezoner, så børnene forstyrres mindst muligt
- ◇ Vi støtter og vejleder børnene i legen, så legen hjælpes på vej
- ◇ Vi har legetøj der skaber mulighed for rollelege, konstruktionslege og parallelle lege
- ◇ Vi undersøger undringen med børnene, så fantasi, spænding og engagement understøttes

Læring

I Klynge H arbejder vi med et bredt læringssyn, og vi ved at læring foregår hele dagen – gennem leg, socialt samspil, hverdagens rutiner og planlagte aktiviteter. Det sker gennem leg, relationer, udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det sker når barnet er aktivt deltagende og aktivt involveret. Vi ser læring som en proces, hvor børnene skaber, ændrer og udvider deres færdigheder, deres indsigt og erkendelse, deres indstilling og viden. Læring er en dynamisk proces, og læring finder sted i en dynamisk relation mellem børn/voksne og barn/barn. Børn lærer gennem aktive handlinger og ved at afprøve i praksis og ved at blive understøttet i en nysgerrig tilgang. Det er vigtigt at barnet oplever en mening og relevans i den konkrete situation. Manglende mening kan hæmme børnenes læreproces.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi bruger og prioriterer tiden på hverdagens rutiner, for at børnene får mulighed for at være med
- ◇ Vi bruger og prioriterer tiden på at børnene lærer, at de selv kan og vi støtter og vejleder dem
- ◇ Vi tager udgangspunkt i børnenes initiativer, og hvad de er optagede af, når vi laver aktiviteter og projekter
- ◇ Vi har dagligt vokseninitierede aktiviteter, som de voksne har tilrettelagt og styrer, planlagt ud fra hvilken læring vi ønsker børnene skal tilegne sig
- ◇ Vi har voksenstøttede aktiviteter dagligt, hvor de voksne støtter barnets forslag, ideer og handlinger og vi spørger nysgerrigt og undrende ind (fælles vedvarende tænkning)
- ◇ Vi har børneskabte aktiviteter dagligt, hvor børnene leger spontant, ud fra de rammer og muligheder der er til stede, hvor den voksne er i baggrunden som støtte og vejledning

Børnefællesskaber

Børnegruppen udgør et socialt og kulturelt fællesskab som er altafgørende for børnenes trivsel. Deltagelse i børnefællesskabet bliver fundamentet for vores børns sociale liv og færden i samfundet. Det er i børnefællesskabet at børnene skaber erfaringer med andre børn, indgår i sociale samspil og udvikler robusthed i forhold til at kunne indgå i fællesskaber. Det er i børnefællesskabet at vores børn udvikler deres sociale identitet, og hvor der sker selvudvikling og selvkendskab. I Klynge H mener vi, at alle børn har ret til at være en del af et børnefællesskab, og at det er de voksnes ansvar at skabe rammerne og kulturen i disse fællesskaber.

I praksis betyder det at:

- ◇ De voksne er bevidste om at de er forbilleder, når de omtaler børn, forældre og kollegaer
- ◇ De voksne positivt definerer alle børn, forældre og kollegaer i deres tilgang
- ◇ De voksne støtter og vejleder børn der har svært ved at indgå i fællesskaber til at tilegne sig kompetencer til dette
- ◇ De voksne er opmærksomme på at ingen børn er ufrivilligt alene og hjælper evt. leg i gang eller ind i en leg
- ◇ De voksne styrer overgange til f.eks. legeplads, så der ikke opstår tomrum for nogle børn
- ◇ De voksne deler børnene op i mindre grupper (aktiviteter, legegrupper eller få lov til at blive inde med en særlig ven) med blik for, at alle børn skal føle sig som en del af fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen, fra børnene kommer om morgenen, til børnene er hentet om eftermiddagen. I Klynge H arbejder vi bevidst med læringspotentialet, og vi prioriterer selvhjulpethed, fælles vedvarende tænkning og hermed at være nysgerrige med børnene i alle situationer. Når der opstår konflikter, griber vi dem som en mulighed for læring omkring konfliktløsning, kommunikationskompetencer og empati. Vi planlægger aktiviteter med udgangspunkt i effekt for børnene, ud fra deres nærmeste udviklingszone. Og vi er bevidste om indretningens og organiseringens betydning for de pædagogiske læringsmiljøer.

Vi sørger for at legetøj og materialer er til rådighed og i børnehøjde, og at det er placeret hvor det giver mening for barnet. Det gør vi fordi børnene skal kunne fordybe sig i legen og udvikle den, da det er når børnene er i "flow", de øjeblikke hvor verden forsvinder og det kun er legen der eksisterer, at læringen er

på sit højeste. Sidst men ikke mindst evaluerer vi løbende, lærer af tidligere erfaringer og derved har vi et udgangspunkt for vores egen læring.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi ser hele dagen og alle aktiviteter som læring. F.eks. når vi skal have tøj af og på, dække bord, tage mad og rydde af bordet – pædagogik gennem hele dagen
- ◇ Vi indretter alle stuer med legezoner, plads til parrallelleg, rollelege, konstruktionslege og kreativitet, for at skabe de bedste rammer for læring
- ◇ Legetøj er i børnehøjde og tilgængeligt hele dagen
- ◇ Vi skaber mulighed for ro og fordybelse, ved at dele børnene i mindre grupper og ved at etablere afskærmede legezoner
- ◇ Personalet fordeles, så alle børn møder pædagogisk kvalitet
- ◇ Vi gør klar til leg, flere gange om dagen
- ◇ Vi prioriterer nogle gange tiden i garderoben højere end selve turen
- ◇ Vi prioriterer gode lærerige processer højere end fine produkter
- ◇ Vi igangsætter aktiviteter gennem hele dagen
- ◇ Vi har planlagte stuemøder med fast dagsorden, så alle får planlagt vokseninitierede aktiviteter ud fra børnenes perspektiv
- ◇ Vi planlægger aktiviteter frem i tiden, så dagene ikke tager hinanden
- ◇ Vi prioriterer læring og udvikling
- ◇ Vi stiller krav til faglighed for det personale vi ansætter
- ◇ Vi evaluerer løbende og ser på effekten. Opnåede vi hvad vi ville? Og efterfølgende justeres praksis

Forældresamarbejde

Forældresamarbejdet i klynge H tager udgangspunkt i, at vi er sammen i et forpligtende samarbejde, om at skabe de bedste udviklingsbetingelser for vores børn i de enkelte enheder.

I klynge H opdeler vi forældresamarbejdet som det uformelle, det formelle og det organisatoriske samarbejde.

Det uformelle består i den daglige snak i den enkelte enhed og på stuerne.

Det er når vi sammen siger godmorgen, og forældrene fortæller om der er noget vi skal være opmærksomme på, for at møde deres børn med forståelse. Det er når vi siger tak for i dag og taler sammen om hvordan dagen er gået. Det er også når vi kommunikerer på Aula, og informerer om fokuspunkter og aktiviteter i de enkelte enheder og på tværs af klyngen.

Det formelle samarbejde består af forældresamtaler mellem forældre og medarbejdere og evt. enhedens pædagogiske leder. Det er samtaler, hvor vi sammen taler om børnenes trivsel og udvikling, med udgangspunkt i både TOPI, sprogscreeninger, sprogtrappen og dialogprofiler fra Hjernen & Hjertet i Aula.

Det formelle samarbejde er også netværkssamtaler med vores tilknyttede fagpersoner, f.eks. sundhedsplejersker, tale/hørekonsulenter, psykologer og støttepædagoger, hvor der kan tales om handleplaner og videre tiltag.

Det organisatoriske samarbejde består af forældrerådene i de enkelte enheder og forældrebestyrelsen på tværs af klyngen. Vi afholder årligt valgt til forældreråd og forældrebestyrelse, og afholder 4 møder årligt i forældrerådene i de enkelte institutioner og forældrebestyrelsen i klynge H.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi altid ønsker at være i en åben dialog med forældrene omkring samarbejdet om deres børn
- ◇ Vi tilbyder en opstartssamtale inden, eller efter at barnet er startet i institutionen
- ◇ Vi tilbyder en overgangssamtale når barnet skal i børnehave
- ◇ Vi tilbyder en overgangssamtale når børn skal skrives op til skole/KKFO
- ◇ Vi tager altid initiativ til samtale, hvis vi har en bekymring eller ser et barn der ikke er i trivsel
- ◇ Ud over dette kan forældre altid bede om en samtale

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner er en sammensat gruppe. Det kan være børn med en kronisk sygdom, børn som vokser op med et fysisk eller psykisk handicap, eller det kan være børn der vokser op med en kronisk sygdom. Det kan også være børn der vokser op under dårligere vilkår for udvikling og trivsel.

At være i en udsat position er ikke nødvendigvis altid statisk. Børn kan af mange forskellige årsager være løbende eller kortvarigt, i en udsat position i fællesskabet. Et barn kan blandt andet være i en udsat position i en begrænset periode, når der sker en begivenhed som f.eks. en skilsmisse, et dødsfald i nærmeste familie, eller lign.

Vi ønsker at møde alle børn med ligeværd og respekt. Derfor skal indsatsen og varigheden af indsatsen altid differentieres efter børnenes behov.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi møder alle børn med en anerkendende tilgang
- ◇ Vi understøtter at alle børn skal inkluderes i et børnefælleskab
- ◇ Det er medarbejdernes ansvar at være opmærksomme på børnenes forudsætninger for deltagelse
- ◇ Det er medarbejdernes ansvar, at barnet bliver guidet og understøttet i samspillet
- ◇ Vi anvender TOPI to gange om året, for at skærpe bevidstheden om trivsel og udvikling i børnegruppen
- ◇ Vi arbejder systematisk med SMTTE-modeller, for at sikre løbende evaluering af vores tiltag
- ◇ Vi indkalder til samtale med forældre, så snart der opstår en bekymring
- ◇ Vi udarbejder en handleplan for alle børn der er i en udsat position
- ◇ Vi bruger ressourceforum til løbende refleksion og sparring omkring bekymringer og fællesskaber
- ◇ Vi anvender den tværfaglige support i tæt samarbejde med forældrene

Sammenhæng til børnehaveklassen - forberedelse til livet

Vi tager udgangspunkt i hvilke kompetencer børnene skal have for at de kan opleve en tryk overgang til skolen og de kompetencer vi kan give børnene, så det har lyst til at gå i skole og dermed får mulighed for at trives i skolen. Dette arbejde starter første dag i vuggestuen.

Selvhjulpethed - Selvstændigheden i selv at kunne tage tøj af og på. Selvværdet barnet oplever når det mestrer noget nyt. At kunne tage vand når man er tørstig. Gå på toilettet på egen hånd. Senere bliver det at kunne løse en uoverensstemmelse, kunne hente hjælp og vide hvornår man gør hvad.

Sprog – At kunne formulere hvad man ønsker at sige. At kunne lege med sproget og bruge sproget i leg. At kunne indgå socialt, jeg er ked af det, konfliktløse, selvregulering, mm.

Kognitiv tænkning - At kunne tænke kreativt og i metaperspektiv. At være i stand til at kunne se tingene fra andres eller et andet perspektiv. At tænke ud af boksen.

Sociale evner – At kunne samarbejde og indgå i sociale fællesskaber. At kunne gå på kompromis, og også vide hvornår man skal stå fast. + konfliktløsning

Selvregulering – At kunne behovsudsætte og ikke handle på umiddelbare indskydelser og at kunne blive i en aktivitet i længere tid ad gangen

Det sidste år er fokus alt dette og samtidig målrettet forventninger til at gå i skole/KKFO. Hvilke tanker har børnene. Er der noget børnene undrer sig over. Det kan være "hvad er der i en madpakke?", "Hvordan kommer man mon på toilettet?", "Hvad betyder den klokke, der ringer?". Når vi sammen med børnene får aflivet eventuelle bekymringer, skaber vi en tryk overgang for børnene. I efteråret før børnene stopper, udfylder personalet sammen med forældrene overleverings udtalelser til skolen. Disse udtalelser hedder KBH overgang og laves for at hjælpe skolen med klasse sammensætning først og fremmest. Senere for at lærer kan møde barnet med forståelse og viden.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi samarbejder med forældrene om en fælles indsats fra den første dag i institutionen
- ◇ Vi tager udgangspunkt i børnenes og forældrenes bekymring og tanker om skole/KKFO og undersøger dette
- ◇ Vi besøger den tilknyttede skole/KKFO som vi er tilknyttet i Stærkt Samarbejde.
- ◇ Samarbejder med den tilknyttede skole/KKFO om forventninger til børnene
- ◇ Vi klæder børnene på til at blive livsduelige, så de klarer skolestarten bedst muligt

Børnehuset Hundredemeterskoven

Børnehuset er et sted for børn og voksne, hvor barnet kan føle sig tryk, føle sig i sikkerhed og passet på. Et sted hvor børn og voksne sammen skaber kultur og drømme.

vores aktiviteter, kreative eller sociale, vil altid tage udgangspunkt i den aktuelle børnegruppes behov. En trivselsvurdering hvert halve år, kontinuerlige stuemøder, skaber rammer for pædagogisk refleksion og sikre at ingen børn stilles større krav end de har mulighed for at leve op til, men bliver motiveret og ledes til nærmeste udviklingszone.

Vores mål for vores arbejde er at hjælpe barnet til at mestre livet, vokse op med følelsen af at kunne lykkes og en tro på sig selv og egen kunnen. Når barnet forlader Hundredemeterskoven, har vi vist dem glæden ved at have en ven og glæden ved at have en ven og glæden ved at være en del af et større fællesskab. Vi har givet dem redskaber til at kunne danne sociale relationer og styrket deres lyst til at lære mere.

Mod på livet

Vi hjælper barnet til at drømme og tro på det kan lykkes at "jeg selv kan lykkes". Vi støtter barnet i at have engagement, vedholdenhed, nysgerrighed og optimisme

At være og blive et dannet menneske

Kunne følge og forstå fælles spilleregler for adfærd i det private og offentlige rum. Der er forskellige regler sat i den enkelte familie, i børnehaven, i bussen, på legepladsen, i kirken ect. Barnets skal støttes i at kunne regulere sin adfærd og tilpasse sig .

Man skal tale pænt til og om hinanden

Man må låne og aflevere tilbage, man må ikke stjæle.

Tilgive ikke bære nag

Børn har ret til at udtrykke deres mening og blive respekteret for denne. Børn skal have mulighed for at få indflydelse på deres hverdag, alt efter evne og modenhed.

Vi tillægger fællesskabet og relationer stor betydning for den daglige trivsel.

Børnemødet er en god platform for at høre børnenes mening, og for at opfordre dem til at fortælle om det der optager dem. Børnemødet kan være et af stederne hvor børnene , oplever at stå forrest og fortælle eller være den der lytter. Ved børnemødet kan børn stille spørgsmål og diskutere svar muligheder til hinanden. Børnemødet er en samling for børnehavebørnene hver dag i barnets gruppe.

De små børn mødes også i deres gruppe. Her begynder deres læring at der er andre der har behov end

dem selv – endnu før de forstår meningen med det. Her begynder en demokratiforståelse, hjælpe med at hente frugt til alle børn på stuen. Vente på at få og sende frugtfadet videre. Acceptere at det er en anden der vælger sang i dag. Få lov til at vælge den næste sang. Vi støtter det lille barn i deres udvikling fra " Jeg til Vi"

Sådan arbejder vi med

Alsidig personlig udvikling

Med personlig udvikling og kompetencer tænker vi:

At kunne selv

At lære sig selv og egen behov at kende

At blive set og anerkendt for den man er

At opleve succes

At tro på sig selv og have tillid til andre

At turde noget, være modig

At kunne se det sjove, Le med andre

At have mulighed for at vælge

At være glad og føle lyst

At kunne fordybe sig og eksperimentere

At kunne forstille sig og drømme om fremtiden

Vi vægter dannelsen af selvtillid og selvværd højt. Det er vigtigt at barnet mødes anerkendende. Det lille barn har høje tanker om sig selv, og sit eget værd, - egne evner og man er optaget af andres reaktioner på egen adfærd, barnets selvbevidsthed er begyndelsen. De lærer så småt at kende til at mærke og sætte egne grænser og oplever det samme hos andre. Vi hjælper med at sætte ord på følelser ved. f.eks. at sige: "du må gerne sige nej, hvis du ikke vil have det". Succesoplevelser giver mod til at prøve igen og nye udfordringer, så vi støtter og roser barnet når de kan og gør noget nyt.

Vi møder børnene anerkendende når vi lytter til barnet og giver dem opfattelse af at "du er ok – din mening er vigtig" Vi hjælper barnet til at turde vise sig, og turde sige noget f.eks i rundkredsen. I rundkredsen kan barnet være den der fortæller om sin ferie, eller den der fortæller om noget andet der er vigtigt for det enkelte barn.

Barnet kan også i rundkredsen/eller andre nærværende aktiviteter, spejle sig i andre børns fortællinger, som er magen til ens egne. Når man snakker om følelser i fællesskab, kan barnet opnå en erkendelse af ikke at være alene om at opleve eks. At være ked af det.

Selvværd får barnet når man bliver valgt som legekammerat. Når man bliver set og hørt som den man er .

Selvtillid og selvopfattelse understøttes når man oplever succes med noget man kan eller gør, får barnet øje på egne styrker. Vi stiller udfordringer til barnet som det er muligt at honorere.

Vi giver barnet mulighed for at vælge hvor man vil lege og med hvem man vil lege.

Men vi lærer også barnet hvordan man er en god legekammerat. Vi hjælper dem til at finde muligheder i leg og venskab frem for begrænsninger.

At klare konflikter selv. Vi skaber rammer for dialog mellem børnene. Vi hjælper dem med at sætte ord på følelser. Vi lærer dem at lytte til hinanden og respektere forskellighed.

At kunne klare sig selv. Barnet skal lære selv at tage tøj af og på, og kunne dække sine egne behov. "Jeg har lyst til at tegne" " Jeg er sulten efter en mad". Vi motiverer børnene til selvhjulpenhed ved at have ting og sager, legetøj og bøger i børnehøjde, og at rydde op efter sig.

Empati. Voksne er rollemodeller. Vi udviser empati. Vi hjælper hinanden. Vi sætter ord på forventninger til hinanden: "Jeg forventer at du hjælper mig – her hjælper vi hinanden". De store hjælper de små, og viser hensyn.

I rollelegen, gennem historier og fortællinger, (dialogisk læsning) ved at tegne og klæde sig ud eller lege teater og sangleg, kan barnet udvikle sin fantasi og forestillingsevne. "Hvad hvis nu jeg var en.....?"

"Kunne man forestille sig at bordet kunne være et piratskib, hvis man vendt det på hovedet?"

" Hvis jeg kunne bestemme alting så....."

Den voksne kan ved deltagelse i legen, hjælpe børnene til at udvide , og udvikle på legen. Tilføre ideer, tilføre materialer, inkludere andre børn til legen.

Ved at stille spørgsmål, og undersøge svarmuligheder, lade barnet hjælpe til med at finde fakta, men måske også andre muligheder, støtter barnets naturlige nysgerrighed, og evne til at tænke .

Det er pædagogens opgave at lægge op til og understøtte situationer hvor børn har mulighed for at være fuld opmærksomme. Pædagogen kan understøtte sådanne situationer ved at hjælpe barnet til selv eller sammen med venner, at finde løsninger på problemet, også når det er svært og tager lang tid. Eks. Et barn har en spand fyldt med sand på legepladsen, den er meget tung, hvordan får barnet løftet den op i sandkassen ?

Sådan arbejder vi med

Udvikling af sociale kompetencer

I ord og handlinger forventer vi at børnene er sociale. Vi bruger børnene som rollemodeller og samarbejdspartnere både i forhold til hinanden, og til personalet.

At danne venskaber

At have følelser for andre

At kunne give og modtage omsorg

At føle sig som del af en gruppe

At kunne argumentere og påvirke fælles beslutninger

At kunne finde på lege

At kunne dele

At have mulighed for at lege, samarbejde og løse opgaver i fællesskab

At være udforskende, sammen med andre og kunne sætte spor i form af At bidrage til det fælles.

At indgå i relationer med andre børn og voksne, hvor alle forpligter sig, viser ansvar og er parate til at løse konflikter.

Vi støtter børnene i at danne relationer, også til børn og voksne på andre stuer, ved at gå på besøg eller lade børnene selv vælge at spise eller lege på andre stuer. Vi ser hvem der viser sympati for hinanden. Vi støtter begyndende venskab. I konflikt hjælper vi børnene med at sætte ord på det der sker i relationen, og til at være opmærksom på hinanden signaler og kropssprog. "Kan du se at Sofie er ked af det nu?" "vil du hjælpe mig med at trøste hende". Vi anerkender roser børnene i at vise omsorg og hensyn overfor andre børn. "Det var fint du kørte udenom" Kan du sende frugtfadet videre til Amalie, så hun også kan få ". Vi lader børnene være rollemodeller for hinanden.

Vi hjælper hinanden og dyrker det at samarbejde. Vi dækker bord for og til hinanden. Når et lille nyt barn starter i børnehaven, bliver et større barn "støttepædagog", og første ven for den lille nye, så relation bevidst skabes og "Know How" fra barn til barn foregår. Vi forlanger af børnene at de behandler hinanden med respekt. I rundkredsen når vi lytter til hinanden og fortæller, så lærer vi hinanden at kende og forstå/acceptere forskelligheder. Tolerance og respekt for hinanden skal vises i konfliktløsning, og hvad der er dit og mit. At spørge om man må låne før man tager. At sige undskyld. At være uvenner og blive gode venner igen. Vi lader børnene forhandle om regler der kan bøjes eller beslutninger der kan ændres, ved at argumentere og udveksle synspunkter. Her udvikles demokratiforståelse.

Sådan arbejder vi med

Kommunikation og sprog

I et sprogligt læringsmiljø viser vi barnet hvad sproget bruges til . ikke bare en lang række af ord og betegnelser, men med sproget hilser vi godmorgen og farvel. Vi siger tak for mad, eller vi siger "jeg kan ikke lide sovsen" .

Vi udtrykker følelser, vrede glæde, sorg og afmagt. Vi betoner vores ord og man kan se i det ansigtet når du er ked af det.

- Vi arbejder med åbne spørgsmål i nærvær og øjenhøjde. Ex: "fortæl mig hvad det er du tegner ? "Hvilke dyr så du i Zoo ?" "kan I huske hvad bogen handlede om ?"
- Hjælp med at udvikle samtalen og give barnet ny erkendelse, gennem egen fortælling
- Vi giver barnet tid til at tænke og svare/fortælle sin historie
- Vi lytter "bagved" – hvad er barnets intension/perspektiv og
- Vi hjælper barnet til at finde billederne frem i barnets hoved.
- Forklar ord barnet ikke kender i forvejen "Ved du hvorfor det hedder en lastbil ?" "Kender du andre biler ?"
- Leg med sproget – rim og remser ; "Ylle dylle dolle- 3 små søde trolde"

Vi anvender begrebet at UGLE som betyder at

Udgik – holde udgik efter hvad barnet siger, hvad kan det være han eller hun gerne vil fortælle dig ?

Give tid – 10 eller 20 sekunder, vent på respons når du har stillet barnet et spørgsmål.

Lytte – efter ord du kender, så du kan sætte dem sammen til at forstå

Vi er opmærksomme på at små børn bruger mange andre sprog end det talte. Vi imødekommer når barnet bruger kropssproget, og hjælper barnet til at sætte ord på følelser og handlinger. Vi sætter ord på oplevelser. På den måde hører barnet begreber. Vi gentager historier og læser bøger med billeder og tekst. Gennem dialogisk Læsning motiveres barnet til aktivt at formidle sig sprogligt, og omsætte billeder til ord. En tegning kan være udgangspunkt for en fortælling. Billeder genkalder oplevelser og motiverer til fortælle og samtale. Gennem finmotoriske aktiviteter og billedsprog giver vi samtidig børnene andre muligheder for at udtrykke sig og bruge deres fantasi.

Sprog og kommunikation er med til at skabe relationer i fællesskabet og venskaber.

Legen er et sted hvor barnet øver sig i nonverbal og verbal kommunikation, i ordforråd og sprogforståelse.

Sådan arbejder vi med

Kroppen forrest.

Vi tænker det enkelte barns muligheder for fysisk udfoldelse alt efter om det kravler, går eller løber. Vi styrker grovmotorikken, når vi lader børnene kravle op og hoppe ned, f.eks. fra møblerne, eller puder. Vi arrangerer rytmik forløb og idræts dag .Vi opsøger det vi ikke selv kan tilbyde f.eks. gynger.

Vi fremmer barnets bevægelse og udvikling ved at være fleksibel i vores rumindretning, derfor har vi borde og reoler på hjul der kan flyttes.

Fællesrummet har puder og madrasser og vi har rytmik og idræts redskaber.

Se hvad jeg kan /målet for vores børn

At barnet har kendskab og øvet sig på ay lære deres krop at kende og begynde at kunne mestre grundbevægelser

- Gripe en bold
- Kaste en bold
- Springe højt /langt
- Løbe
- Hoppe
- Stå på et ben
- Gå baglæns og sidelæns
- Dreje rundt
- Slå en kolbøtte
- Klatre/kravle
- Komme op i højden
- Slappe af
- Danse

- Cykle

Men også finmotorisk:

- Kunne klippe med en saks
- Holde på en blyant
- Tegne sin familie

På legepladsen kan børnene klatre, cykle, spille bold, lege med sand, jord, vand og bygge hule.

Finmotorikken stimuleres ved at male, tegne, lave perle-ting, spise med kniv og gaffel.

Vi leger sangleg og synger sange med fagter til.

Vi bruger fagbøger for børn som skaffer os viden om vores krops funktioner, hvordan vi ser ud indeni og udenpå. **Vi taler om vores krops muligheder, men også begrænsninger.**

Vi spiser sammen, og nyder måltidet som samlingspunkt. Vi taler om hvad vi spiser. Om livretter, om sund mad og mindre sund mad.

Hvert år vejer og måler vi børnene. Til idrætsdagen har vi højdespring/lændespring, boldkast og løb og børnene opfordres til at udfordre sig selv. Børnene har et diplom som følger dem fra vuggestuen, og her kan de følge deres egen udvikling.

Den 3-årige

Begynder så småt at have styr på grundbevægelserne og øver sig stadig.

Øver sig og imiterer de store børn. På legepladsen ses de hoppe ned fra diverse højder, balancere på kanten af tårnet. De løber og cykler og bruger deres krop.

De tegner de første streger og prikker og de voksne hjælper dem med at sætte ord på, og visualiserer sammen med barnet, Den voksne kan give barnet ideer til videreudvikling.

Den 4-årige

Begynder så småt at have styr på grundbevægelserne, og øver sig stadig.

Er på vej til at kunne tegne mennesker og vi hjælper med mangler og fortolkning.

Har lyst til udfordre sig selv og kroppen, og har styr på at .f.eks slå kolbøtter, hoppe med samlet ben og begynder at gribe en bold.

Den 5-årige

I 5 års testen, får vi et billede af barnets fysiske trivsel. Vi løber med børnene i et planlagt træningsforløb, her trænes børnenes forståelse af udholdenhed og vedholdenhed, og hvad deres krop kan holde til. Se afsnittet sammenhæng til Børnehaveklassen om det skole forberedende arbejde.

Sådan arbejder vi med Natur, Udeliv og Science.

At være langsom som en snegl

Vi opholder os gerne udenfor. Legepladserne er indrettet som et uderum, hvor naturen kan undersøges, planter kan ses vokse op , og vi har spiselige bær og æbler. Naturen er et rum , hvor børn kan eksperimenterer og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke og analyse måder. Naturen er også rammen for at arbejde med bæredygtighed, og samspillet mellem mennesker og natur.

Science en en undersøgende nysgerrig tilgang, som åbner op for aktiv inddragelse af lys, luft, magnetisme og vejrfænomener, som når sne bliver til vand, sand og vand bliver til mudder, vinden får en drage til at flyve, eller en larve transformeres til en sommerfugl.

Børnene kan se planter vokse og gro, finde spiste grankogler, og fugleklatter. og gennem deres nysgerrige spørgsmål og undren få en oplevelse af sammenhængen i naturen, mellem planter og dyr.

Hvert år har vi en plantedag i foråret , hvor børnene har en plante med hjemmefra, som vi planter sammen , et sted børnene er med til bestemme. Vi kan så tomatplanter, om foråret og

høste dem senere. Fra jord til bord.

Vi lærer børnene om bæredygtighed og genbrug. Vi affaldssorterer papir og madrester på stuen, en gang om året samler vi affald, og vi laver gerne ting af genbrugsmaterialer.

Vi har indrettet et naturværksted hvor vi har undersøgelsesredskaber, som mikroskop og spande og graveskeer, så vi også kan arbejde arkæologisk. På naturværkstedet findes også store tavler med dyr, som samler børnene om samtaler . Medbring en Ipad så kan vi på stedet undersøge og finde svar på nysgerrige spørgsmål , eller undersøge videre når vi kommer hjem.

Matematisk opmærksomhed starter allerede i vuggestuealderen, hvor begreber, former, antal, mængde og fylde bliver en del af børnenes begyndende viden og erfaringsgrundlag

- Hvornår er koppen fuld eller tom ?
- Hvad kan flyde på vand ?
- Hvor mange klodser , og hvilke former skal jeg bruge for at bygge et tårn ?
- Hvor mange runde ting kan vi finde hvis vi går en tur ?
- Hvor mange børn skal der til for at nå rundt om et træ – og skal der lige så mange voksne til det ?
- Find en gren der er lige så høj som dig selv ?

I spørgsmålene indgår matematiske begreber og tænkning, og det skal vi bruge bevidst i vores

pædagogiske arbejde.

Kan alle snemænd smelte ?

Kultur, æstetik og fællesskab

Sådan understøtter vi at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er ikke noget der ikke er der.

Kultur er det vi er sammen om, det vi GØR og det vi SKABER hver dag.

Børnene i Hundredemeterskoven skal opleve og få god erfaring med

- At tilhøre en stærk børnekultur, hvor fællesskaber på tværs af alder, køn og religion ingen betydning har i forhold til anerkendelse, respekt og samhørighed.
- At mennesker er forskellige, og er her med forskellig familieforhold, værdier og traditioner.
- At være medskaber af egen kultur, ved aktivt at inddrages og opmuntres til at bruge sin fantasi og ideer.
- At opleve traditioner, såsom jul, Luciaoptog, fastelavn og påske
- At få kendskab til og respekt for andre traditioner som børn med anden kulturel baggrund end dansk, fejrer.
- At blive præsenteret for kulturinstitutioner, museum, bibliotek, naturcentre og legepladser, for derigennem at få oplevelser udenfor Hundredemeterskoven, og møde kunst musik og teater.
- At kende nytteværdien af medier omkring os, og kunne begribe og anvende relevante materialer og redskaber, herunder IT.
- At synge gamle og nye børnesange- introduktion til den danske sangskat.
- At fortælle og høre kendte Eventyr, som ex. HC Andersen, men også nye historier.

Børnene bidrager med deres "Hjemmekultur" . Vi taler om hvad de ser af film og tv, hvad de spiller af spil , hvad de leger med og hvad de ønsker sig af legetøj, hvad der er "på mode". Vi taler om fritidsinteresser. Det er populært og interessant at besøge hinandens hjem og det sker ofte til fødselsdag.

Et eksempel på et tilbagevendende projekt:

Vi samarbejder med Københavns Bymuseum , og ved at lade vores børn deltage i projekter, hjælper vi dem med at undersøge hvordan man formidler historisk viden i børnehøjde, og på sigt gøre børn interesseret i at blive museums interesseret som voksne. og vi har meldt os til at deltage fordi vi vil give vores børn mulighed for deltagelse i en aktivitet udenfor børnehaven , i nye omgivelser og med andre voksne. Det udvider deres horisont, og udsyn. Det stimulerer deres nysgerrighed, det bidrager til deres dannelse at skulle agere blandt andre, og andre steder. Det er et forløb vi har gentaget over en årrække med bymuseet, med andre tema. (gammelt legetøj) (arkæologi)

Vi har en pædagog på som tovholder – det sikrer kontinuerlighed og opsamling af viden.

I dette forløb deltager alle 4 årige børnehave børn på tværs af stuer, delt i to hold.

Forløbet er trindelt, som naturligt overlapper hinanden, og børnene også bygger ovenpå i viden/erfaring.

Der foregår blandet formidling : Lytte-rører-samtale-bevægelse-dialog-refleksion-tegneing og endelig opsamling og afslutning. Det giver børnene en begyndelse, en oplevelse og en afslutning. Sammenhæng.

Refleksion

- Børnene får kulturel formidling
- Binder direkte bånd mellem dem selv og fortid / forståelse for dem selv og omverden
- Begrebet fortid/nutid
- Udtrykke sig æstetisk
- Samle og generere viden der kan bygges på ved andre museumsbesøg
- Mulighed for at være eksperimenterende/nysgerrige på en legende måde, da tilgangen til projektet er det legende læringsrum.

Evalueringsskultur

Sådan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde

Hver gang vi har haft et arrangement, på tværs af steuerne, bruger vi et meget enkelt skema. Her evaluere vi kort, også sammen med børnene (dette primært i børnehaven). Dette betyder at børnene har en stemme, i forhold til hvordan vi praktisere vores aktiviteter.

Vi arbejder systematisk med at evaluere den daglige pædagogiske praksis. At være nysgerrig på egen praksis.

Eksperimentere og lave mål og handleplaner, for derefter at følge op på den viden man opnår i evalueringen.

Evaluering hos skal opleves som en læreproces til gavn for børnene.

Vi bruger personalemøderne som en ramme der skal sikre dialog og refleksion i fællesskab over vores pædagogiske praksis.

Personalemødet foregår efter følgende

Først 1 t. stuemøde, dernæst 1 t. teammøde og til slut 1 t. fællesmøde.

Det sikrer ramme for at du kan diskutere et emne først i en lille gruppe- dernæst i dit team /vg eller bh med den vinkel det nu har efter aldersgruppe, og sluttelig i fællesskab vg/bh for at perspektivere og samle.

Personalemøder handler altid om vores pædagogiske praksis.

I arbejdet med den ny styrket pædagogiske læreplan bruger vi "EVA" 's materiale til selvevaluering og har i samarbejde mellem Leder/teamkoordinator/ og trio besluttet 3 ud af de 9 refleksionspunkter som er i prioriteret rækkefølge set i forhold til vores praksis og udviklingspunkter, som skal arbejdes med i 2021

1. Den evaluerende praksis
2. Børnesyn og børneperspektiv.

Lederen har i samarbejde med Triogruppen og Teamkoordinator ansvaret for at indholdet på personalemøderne har en relevans i forhold til trufne beslutninger og løbende refleksioner i personalegruppen.

Således vil dagsorden altid afspejle daglig pædagogisk praksis **til fordel for den aktuelle børnegruppe.**

Vi anvender følgende redskaber i det pædagogiske arbejde med børnene :

- Smitemodel
- evalueringsskemaer
- Trivselsundersøgelse Topi
- Sprogtest 5 år men også efter behov.
- 5 års vurdering
- Forældresamtaler og netværksmøder
- Tværfagligt samarbejde med andre faggrupper ,eks. Sundhedsplejerske, psykolog og tale/høre lærer (altid med samtykke fra forældrene)

Forældre Partnerskab – dokumentation og evaluering.

Forældrene orienteres dagligt om hvordan barnets sociale hverdagsliv fungerer og hvilke aktiviteter der har understøttet barnets udvikling og interesse, set i lyset af at det også har været en gruppe aktivitet, med flere børns deltagelse.

Det gøres ved at lægge billeder på aula fulgt af små historier, også fortalt af børnene. Det

gøres ved at hænge børnenes egne kreationer op, så de kan vises frem.

Gennem tilrettelagte forældresamtaler, kan vi afstemme personale og forældrenes gensidige forventninger til hinanden, og de samarbejder om optimal støtte til barnets udvikling og trivsel, herunder også sparring/vidensdeling fra personalet til forældre om børns udvikling, med udgangspunkt i de enkelte forældres behov.

Forældregruppen inviteres til forældremøde på stuen, en gang om året. Her vælges/genvælges repræsentanter til forældrerådet.

Forældrerådet , mødes 4 gange om året, og diskuterer udvalgte emner fra den pædagogiske læreplan og sammen evalueres den pædagogiske praksis, og vi italesætter en forventningsafstemning mellem forældrenes behov og ønsker og den pædagogiske strukturelle hverdag.

Forældrerådet inviterer til og planlægger aktiviteter/arrangementer som har til formål at forældre møder forældre og støtter op om venskaber og relationer blandt børnene.

Forældrerådet refererer til **Klynge H forældrebestyrelse**, som ligeledes mødes 4 gange om året.

